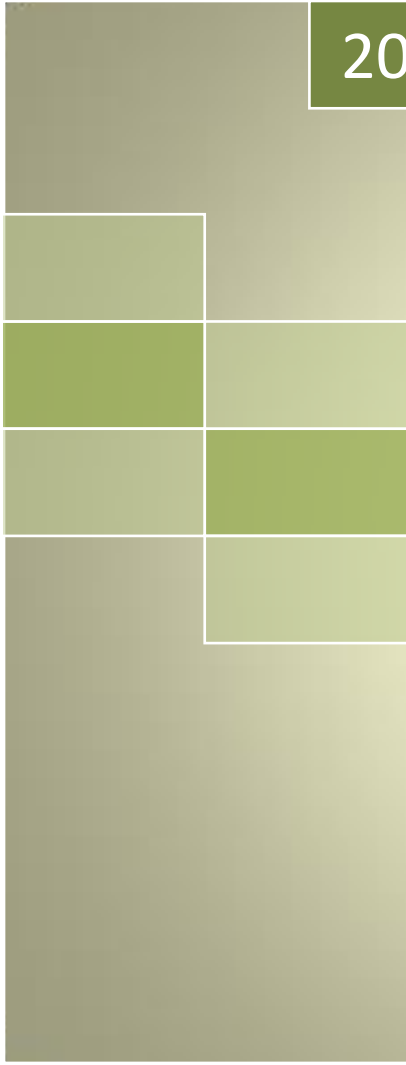




2018

TALIS 2018

Studiul internațional OCDE
privind predarea și învățarea

Principalele aspecte identificate

Centrul Național de Evaluare și Examinare
Centrul Național TALIS





MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**CENTRUL NAȚIONAL
DE EVALUARE ȘI
EXAMINARE**



TALIS 2018

PRINCIPALELE ASPECTE IDENTIFICATE DIN ANALIZA RĂSPUNSURILOR PARTICIPANȚILOR LA STUDIUL
INTERNAȚIONAL PRIVIND PROCESUL DE PREDARE-ÎNVĂȚARE (TALIS) 2018

Echipa TALIS România:

Roxana Mihail

CNEE, roxana.mihail@rocnee.eu

Liviu Blanariu

CNEE, liviu.blanariu@rocnee.eu

Elena Nely Avram

CNEE, nely.avram@rocnee.eu

Luiza Daniliuc

CNEE, luiza.daniliuc@rocnee.eu

© Centrul Național de Evaluare și Examinare, 2019

Solicitățile pentru permisiunea de a reproduce acest document trebuie adresate Centrului Național de Evaluare și Examinare.

Caracteristici cheie ale studiului TALIS 2018

TALIS utilizează chestionare administrate profesorilor și directorilor pentru a colecta datele. Scopul său principal este de a genera informații comparabile la nivel internațional, relevante pentru elaborarea și implementarea politicilor focalizate pe conducătorii școlii, pe profesori și pe activitatea de predare, cu accent pe acele aspecte care afectează învățarea elevilor. Sondajul oferă o voce profesorilor și directorilor, permițându-le să ofere informațiile necesare pentru dezvoltarea și analiza politicilor educaționale în domenii-cheie.

În primul rând, TALIS ajută factorii de decizie în politici publice să revizuiască și să dezvolte politici care promovează profesia didactică și cele mai bune condiții pentru o predare-învățare eficientă. În al doilea rând, TALIS îi ajută pe profesori, pe conducătorii școlilor și pe ceilalți actori educaționali să reflecteze asupra, să discute practicile existente și să găsească modalități de îmbunătățire a acestora. În al treilea rând, TALIS se bazează pe cercetările anterioare, oferind informații pentru activitatea viitoare a cercetătorilor.

- Au fost selectate nouă teme pentru includerea în sondajul TALIS 2018: practicile instrucționale ale profesorilor; conducerea școlii; practicile profesionale ale profesorilor; formarea profesorilor și pregătirea inițială; feedback-ul și dezvoltarea profesorilor; climatul școlar; satisfacția profesională; aspecte privind resursele umane și relații cu părțile interesate; și auto-eficacitatea profesorului. În această listă au fost adăugate două teme transversale: inovarea; și echitatea și diversitatea.
- Populația-țintă internațională pentru TALIS este compusă din profesorii care predau la nivelul învățământului secundar inferior și conducătorii școlilor publice și private. TALIS 2018 a oferit trei opțiuni suplimentare: în 15 țări și economii au participat și profesorii și conducătorii școlilor din învățământul primar (nivel ISCED 1); 11 țări au administrat sondajul și în școlile din învățământul secundar superior (ISCED 3) și 9 țări și economii au realizat sondajul și în școlile care au participat la Programul OCDE PISA pentru evaluarea internațională a elevilor administrat în 2018 (*OCDE Programme for International Student Assessment*).
- În fiecare țară, un eșantion reprezentativ de 4 000 de profesori și directori din 200 de școli a fost selectat aleator pentru studiu. Luând în calcul toate componentele sondajului, aproximativ 250 000 de profesori au răspuns la



studiu, reprezentând peste 8 milioane de profesori din 48 de țări și economii participante. În România, 3658 de profesori care predau la nivel gimnazial și 199 de directori au completat chestionarele TALIS.

- Rezultatele TALIS 2018 vor fi publicate în două volume. Primul volum, *Teachers and School Leaders as Lifelong Learners (Profesorii și conducătorii școlilor ca persoane care învață pe tot parcursul vieții)*, publicat pe data de 19 iunie 2019, explorează dimensiunile referitoare la cunoștințele și abilitățile care caracterizează profesionalismul cadrelor didactice și al conducătorilor școlilor. Cel de-al doilea volum, *Teachers and School Leaders as Valued Professionals (Profesorii și conducătorii școlilor ca profesioniști apreciați)*, care va fi publicat la începutul anului 2020, va fi focalizat pe prestigiul, oportunitățile privind cariera, cultura cooperării și responsabilitatea și autonomia profesorilor și a conducătorilor de școală.

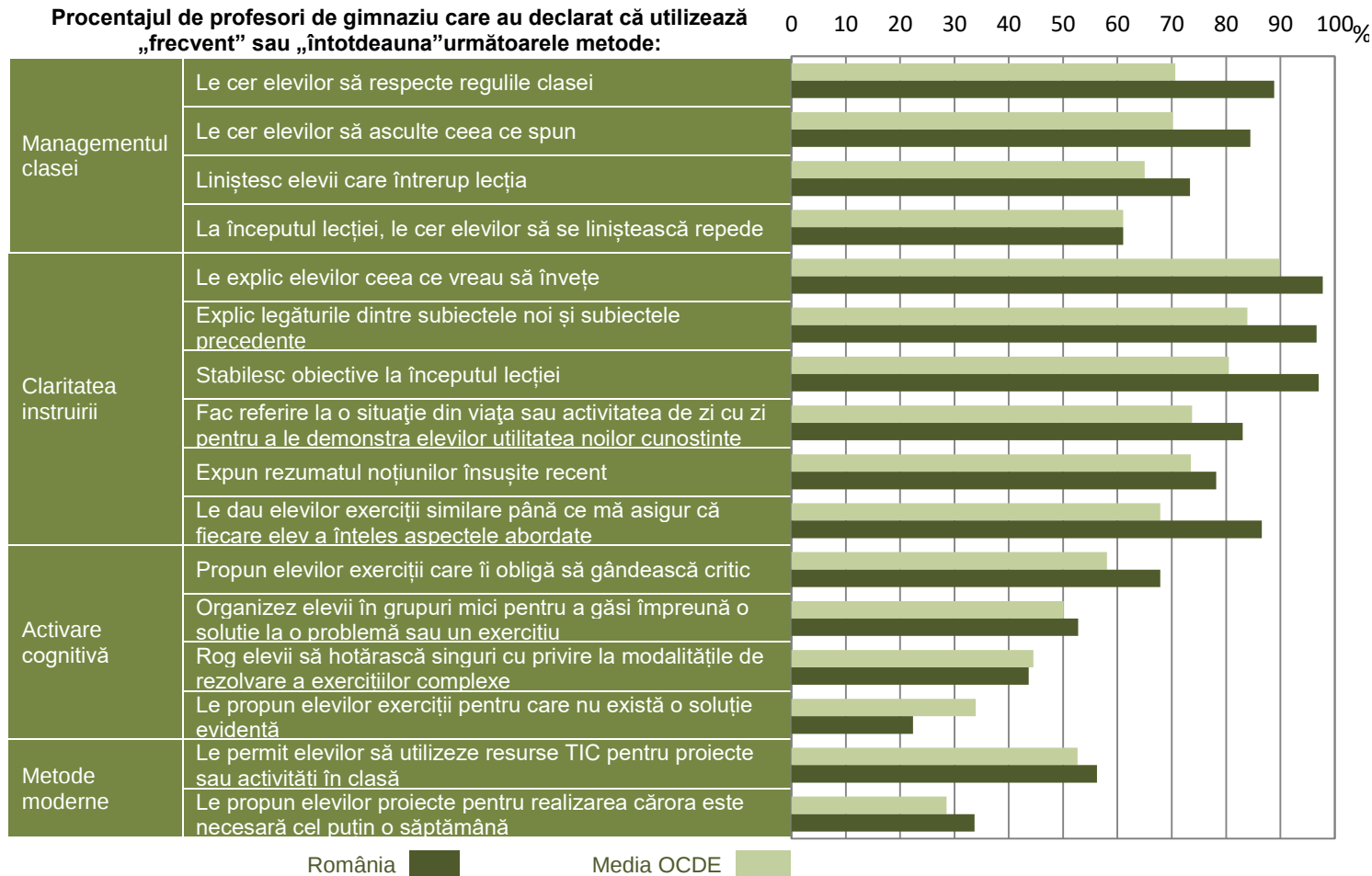
Deși studiul TALIS a colectat informații atât de la cadrele didactice, cât și de la directorii școlilor, analizele efectuate în cadrul acestui studiu oferă o profunzime mai mare și o imagine mai clară despre cadrele didactice, decât despre directorii școlilor. Acest lucru se datorează dimensiunii mai mari a eșantionului pentru profesori, dar și mandatului TALIS de a se concentra asupra condițiilor de lucru ale cadrelor didactice, mediilor de învățare și practicilor care pot contribui la sprijinirea învățării elevilor. Folosind datele TALIS 2018, rezultatele referitoare la profesionalismul profesorilor și directorilor pot fi măsurate prin intermediul unor indicatori care variază de la factori subiectivi (auto-eficacitatea în diferite domenii ale predării, nevoia de dezvoltare profesională, satisfacția la locul de muncă, nivelul și sursele de stres de la locul de muncă) la factori obiectivi (nivelul de educație al profesorilor, participarea la dezvoltarea profesională, tipul de contract de muncă și rata absenteismului).

TALIS 2018 a studiat comparativ, la nivel internațional, informațiile referitoare la cunoștințele și abilitățile de bază necesare, care includ cunoștințe comune și de specialitate, precum și standardele pentru accesul la profesia didactică și dezvoltarea abilităților specifice prin formare inițială și dezvoltare profesională continuă. Având în vedere importanța expertizei profesionale, unul dintre cele mai importante atribute ale profesiilor este specializarea - profesioniștii nu sunt amatori sau diletanți, ei posedă expertiză asupra unui set specific de cunoștințe și abilități.

**Ce practici
folosesc
profesorii în
clasă și care
este părerea
lor despre
propria
activitate?**



Procentajul de profesori de gimnaziu care au declarat că utilizează „frecvent” sau „întotdeauna” următoarele metode:



Practicile de predare legate de claritatea instruirii sunt cele mai răspândite practici de instruire, atât ca medie la nivelul țărilor din cadrul OCDE, cât și în România, fiind utilizate frecvent de cel puțin două treimi dintre profesorii de gimnaziu. În România, procentajul utilizării acestor practici este în medie cu 11% mai mare decât media la nivelul țărilor OCDE.

Practicile care implică activarea cognitivă sau activitățile care sunt mai complexe sunt mai puțin răspândite, aproximativ jumătate dintre cadrele didactice declarând că folosesc „frecvent” sau „întotdeauna” aceste metode în cadrul țărilor OCDE. În România, procentajul utilizării acestor practici nu diferă semnificativ de media la nivelul OCDE.

- Printre practicile de formare despre care a întrebat TALIS profesorii participanți, cele destinate să îmbunătățească managementul clasei și claritatea instruirii sunt aplicate la scară largă în România, la fel ca și în țările și economiile OCDE participante la TALIS. De exemplu, în România, 73% dintre profesori declară faptul că reușesc să liniștească frecvent elevii gălăgioși (media OCDE este de 65%) și 97% declară faptul că explică frecvent modul în care sunt relaționate temele noi cu cele deja abordate (media OCDE 84%).
- Practicile care implică activarea cognitivă a elevilor, cunoscute a fi importante pentru învățare sunt mai puțin răspândite, cu aproximativ jumătate dintre profesori care utilizează aceste metode în țările OCDE. În mod specific, în România 44% dintre profesori declară că solicită frecvent elevilor să decidă în privința propriilor proceduri pentru rezolvarea sarcinilor complexe, comparativ cu 45% în medie la nivelul OCDE.
- În medie, în România, pe parcursul unei lecții obișnuite, profesorii petrec 81% din timp cu procesul efectiv de predare și învățare, procent mai ridicat față de media OCDE, de 78%.
- În ultimii 5-10 ani, timpul petrecut în clasă cu procesul efectiv de predare și învățare a scăzut în aproximativ jumătate din țările și economiile participante la TALIS. În ultimii cinci ani, în România, timpul petrecut în clasă cu procesul efectiv de predare și învățare a rămas același.
- În România, 84% dintre profesori evaluează în mod obișnuit progresul elevilor lor prin observarea acestora și prin oferirea de *feedback* imediat (media OCDE este 79%), în vreme ce 78% dintre profesori declară că



administrează elevilor lor propriile evaluări (media OCDE este de 77%), iar 38% dintre profesori le permit frecvent elevilor să-și evalueze propriul progres (media OCDE este de 41%).

- În ansamblu, majoritatea profesorilor și a directorilor își consideră colegii drept deschiși la schimbare și școlile unde predau ca având capacitatea de a adopta practici inovatoare. În România, 83% dintre profesori declară că ei și colegii lor se sprijină reciproc în punerea în aplicare a unor idei noi. Această proporție este mai mare decât ponderea medie din țările și economiile OCDE participante la TALIS (78%).

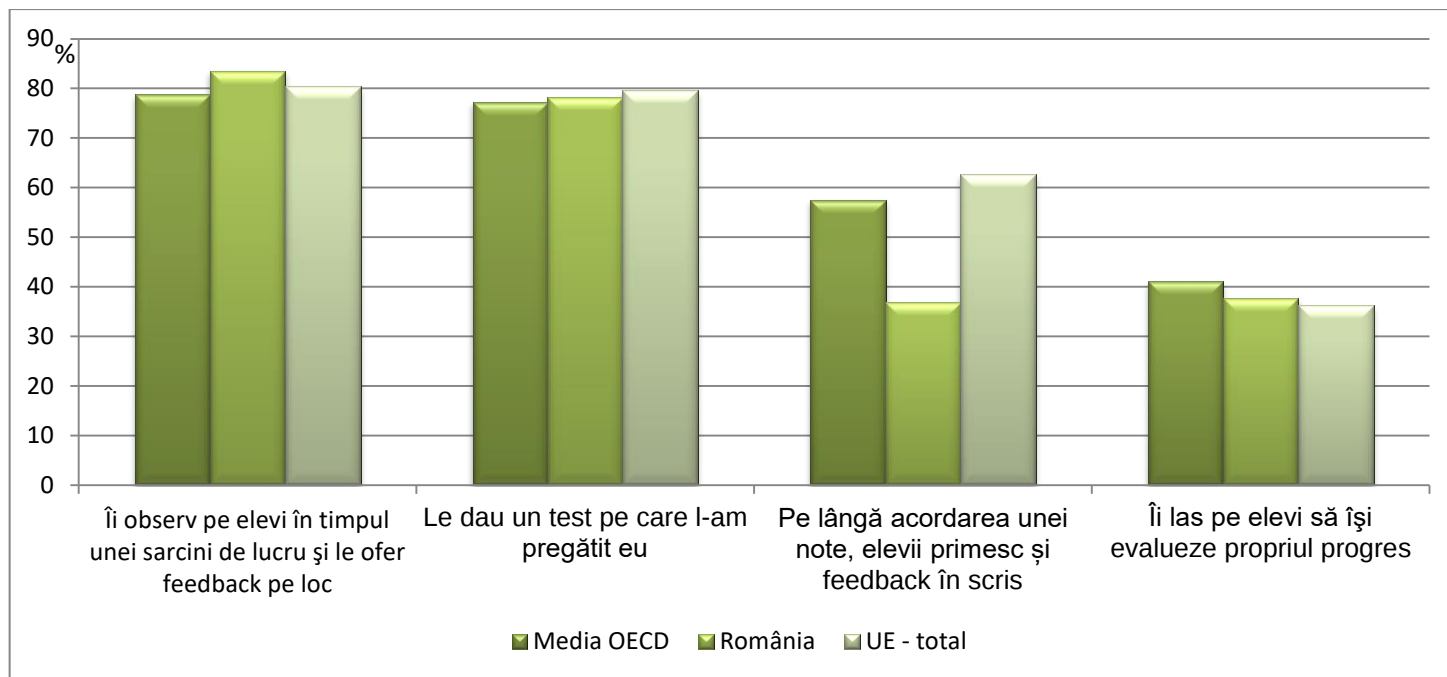
Schimbări evidențiate de studiul TALIS în ceea ce privește utilizarea, de către profesorii din învățământul gimnazial din România, a practicilor de predare care asigură claritatea instruirii, prin comparația TALIS 2018 – TALIS 2013

	TALIS 2013		TALIS 2018		Schimbarea înregistrată între 2013 și 2018 (TALIS 2018 - TALIS 2013)	
	%	S.E.	%	S.E.	% dif.	S.E.
Practici legate de claritatea instruirii ¹	78,5	(1,1)	89,2	(0,7)	10,7	(1,4)
Expun rezumatul noțiunilor însușite recent	76,7	(1,1)	78,2	(0,9)	1,5	(1,4)
Fac referire la o situație sau o problemă din viața sau activitatea de zi cu zi pentru a le demonstra elevilor utilitatea noilor cunoștințe	54,4	(1,1)	83,1	(1,0)	28,7	(1,5)
Le dau elevilor exerciții similare până ce mă asigur că fiecare elev a înțeles aspectele abordate	80,3	(1,0)	86,6	(0,7)	6,3	(1,3)

1. Acest procentaj se calculează pe baza frecvenței medii cu care cadrele didactice raportează utilizarea unor practici referitoare la claritatea instruirii, care sunt: "Expun rezumatul noțiunilor însușite recent", "Referire la o situație sau o problemă din viața sau activitatea de zi cu zi pentru a le demonstra elevilor utilitatea noilor cunoștințe" și "Le dau elevilor exerciții similare până ce mă asigur că fiecare elev a înțeles aspectele abordate".



**Procentajul de profesori de gimnaziu (ISCED2) care au declarat că utilizează la clasă
„frecvent” sau „întotdeauna” metodele de evaluare specificate:**



Cele mai răspândite metode de evaluare sunt observarea elevilor și administrarea unui test pregătit de profesor. În multe țări există o creștere a frecvenței cu care cadrele didactice oferă feedback în scris, în plus față de acordarea unei note. Se observă că în România procentajul profesorilor care au declarat că utilizează „frecvent” sau „întotdeauna” această metodă este mai redus decât mediile calculate la nivel internațional.

Comparație între procentajul mediu din timpul unei ore obișnuite de curs pe care profesorii de gimnaziu au declarat că îl folosesc pentru predarea-învățarea efectivă în România și la nivel internațional

	Procentajul mediu din timpul unei ore obișnuite de curs pe care profesorii au declarat că îl folosesc pentru predarea-învățarea efectivă¹													
	Total		În funcție de vârsta profesorului						În funcție de vechimea la catedră					
			Sub 30 de ani (a)		50 de ani sau mai mult (b)		(b) - (a)		Mai mică sau egală cu 5 ani (a)		Peste 5 ani (b)		(b) - (a)	
	%	S.E.	%	S.E.	%	S.E.	% dif.	S.E.	%	S.E.	%	S.E.	% dif.	S.E.
Romania	80,8	(0,4)	76,7	(1,3)	83,4	(0,5)	6,7	(1,3)	76,8	(1,1)	81,3	(0,4)	4,5	(1,0)
Media OCDE	78,1	(0,1)	73,2	(0,3)	80,6	(0,1)	7,6	(0,3)	74,1	(0,2)	79,0	(0,1)	4,9	(0,2)
UE - total	77,8	(0,1)	72,6	(0,5)	80,2	(0,2)	7,9	(0,5)	73,6	(0,3)	78,6	(0,1)	5,0	(0,3)
Media TALIS	77,9	(0,1)	73,6	(0,2)	80,3	(0,1)	6,9	(0,2)	74,3	(0,2)	78,8	(0,1)	4,5	(0,2)

1. Aceste informații sunt raportate de profesori și se referă la o clasă aleasă aleatoriu la care au predat în săptămâna anterioară administrării studiului TALIS.



În medie la nivel internațional, cadrele didactice își petrec aproximativ 78% din timpul la clasă pentru predarea și învățarea efectivă. În România, cota de timp alocată predării-învățării efective este în medie de aproape 81%, peste mediile la nivel internațional.

Atât ca medie la nivel internațional, cât și în România, procentajul mediu din timpul la clasă utilizat pentru predarea și învățarea efectivă este mai mic în școlile dezavantajate din punct de vedere socio-economic și în clasele la care predau profesori tineri sau începători.

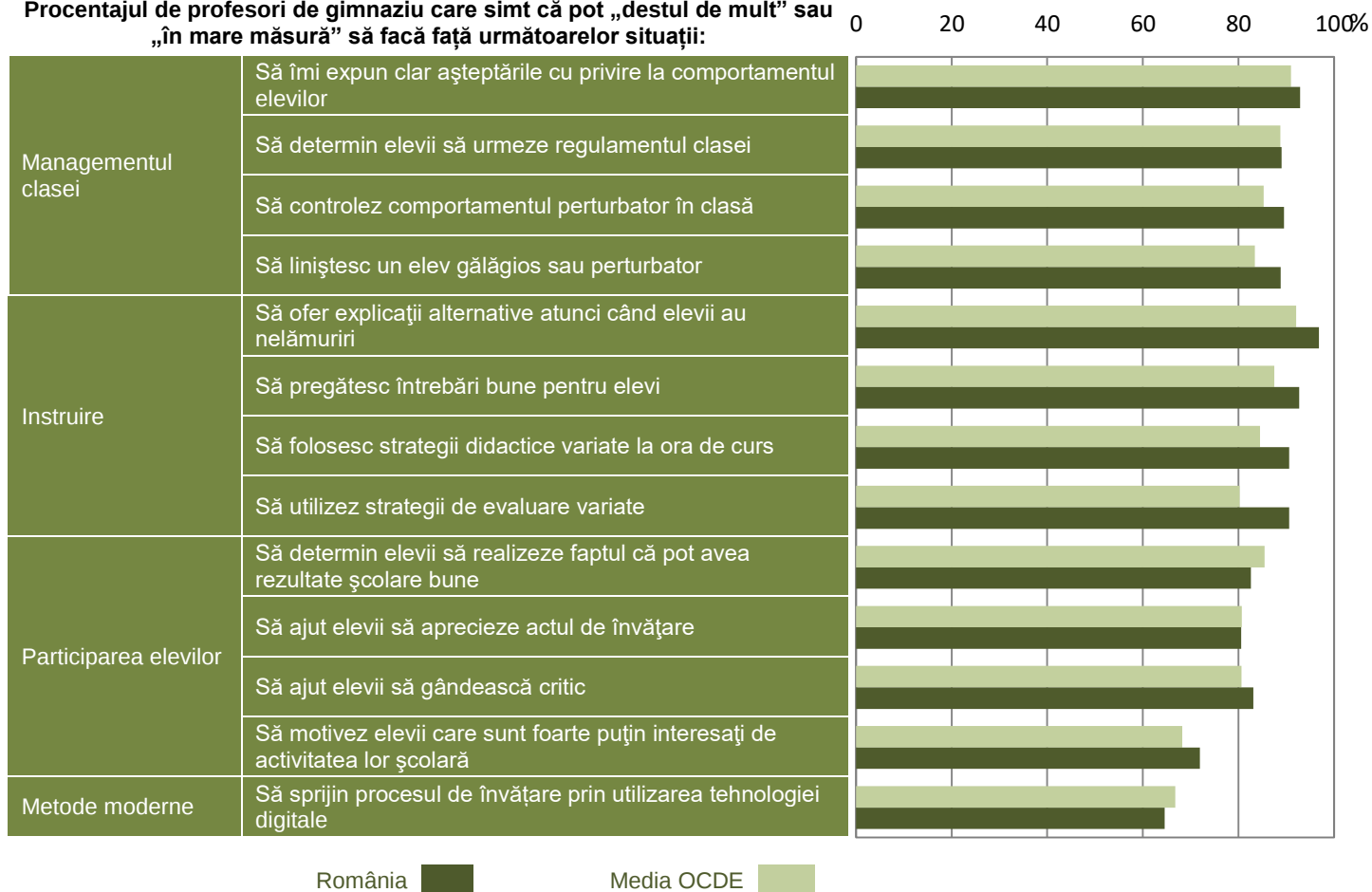
În ultimii cinci până la zece ani, timpul petrecut în clasă pentru predarea și învățarea reală a scăzut în aproximativ jumătate din țările și economiile cu date disponibile.

Care este părerea profesorilor despre propria activitate?

Mai mult de 80% dintre profesori, în medie la nivelul țărilor OCDE, se simt conștienți de capacitatea lor de a predă și de a conduce procesul de învățare din clasă. Datele colectate arată și că peste 30% dintre cadrele didactice simt că ar putea avea dificultăți în motivarea învățării la școală, în special în cazul în care se întâlnesc cu situații în care elevii au un nivel scăzut de interes școlar.

Profesorii debutanți sunt mai puțin încrezători în abilitățile lor de predare și de conducere a procesului de învățare din clasă, față de profesorii cu experiență.

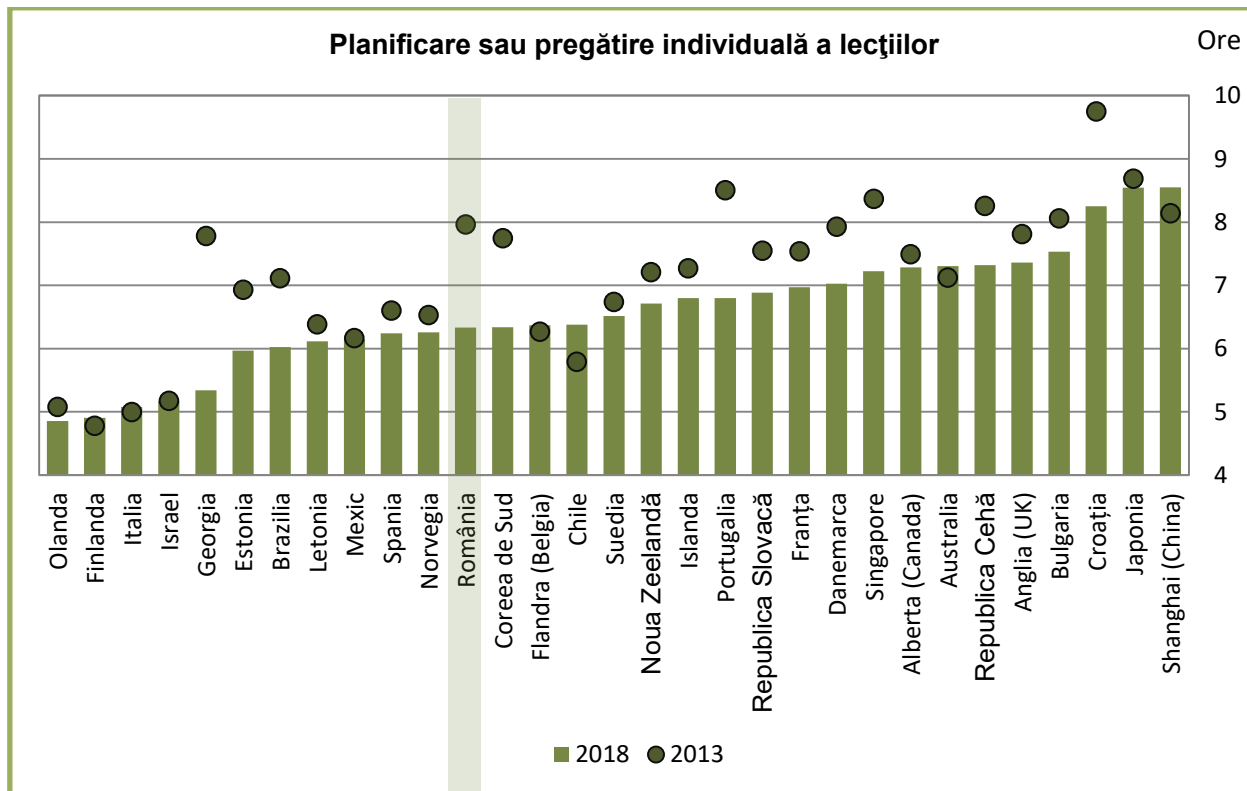
Procentajul de profesori de gimnaziu care simt că pot „destul de mult” sau „în mare măsură” să facă față următoarelor situații:



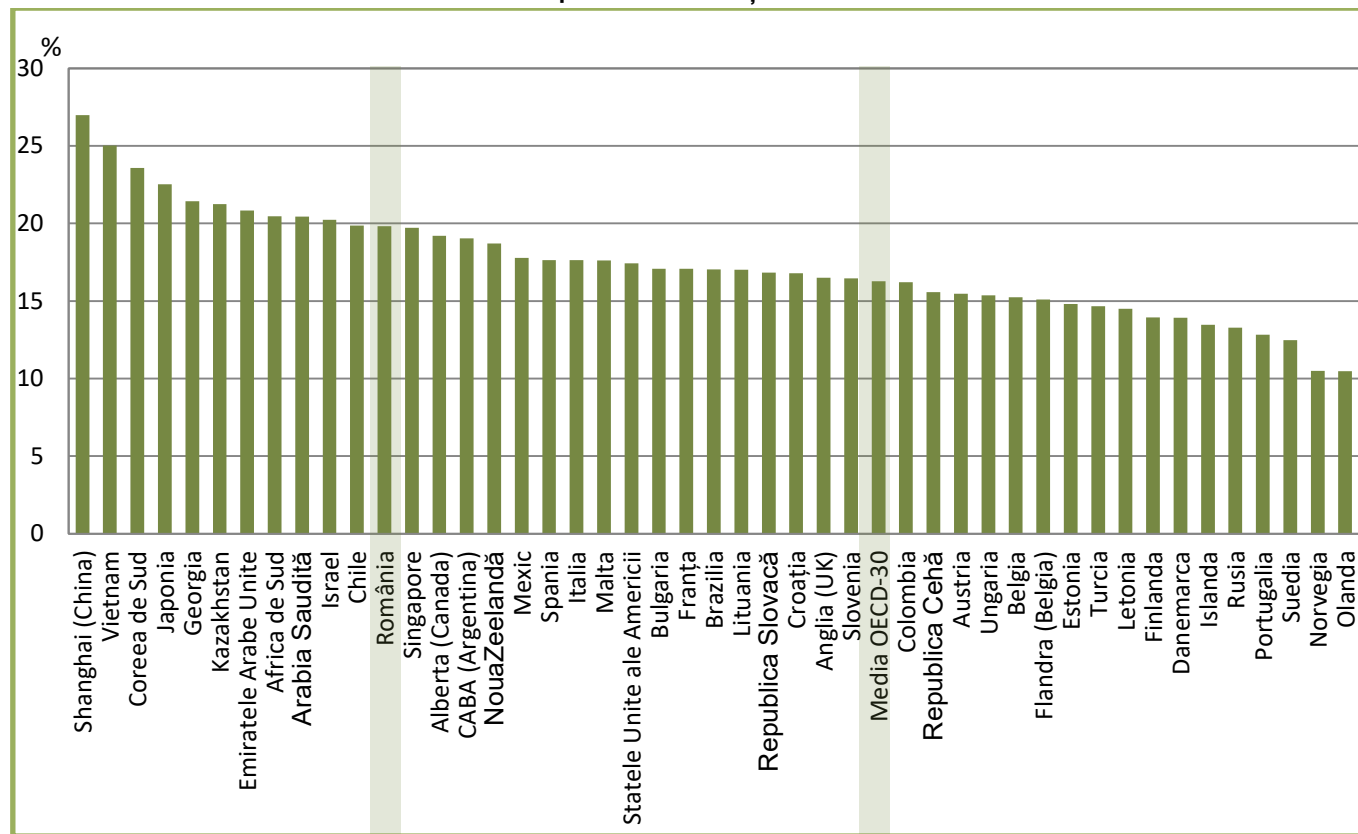


**Cum se
pregătesc
pentru
predare
profesorii și
directorii, în
afara sălii de
clasă?**

Numărul mediu de ore (de 60 minute) pe care profesorii de gimnaziu le-au alocat planificării sau pregătirii lecțiilor în săptămâna anterioară desfășurării studiului TALIS..



Proporția medie din timp pe care directorii școlilor gimnaziale au declarat că o alocă sarcinilor cu privire la curriculum și procesul de învățământ

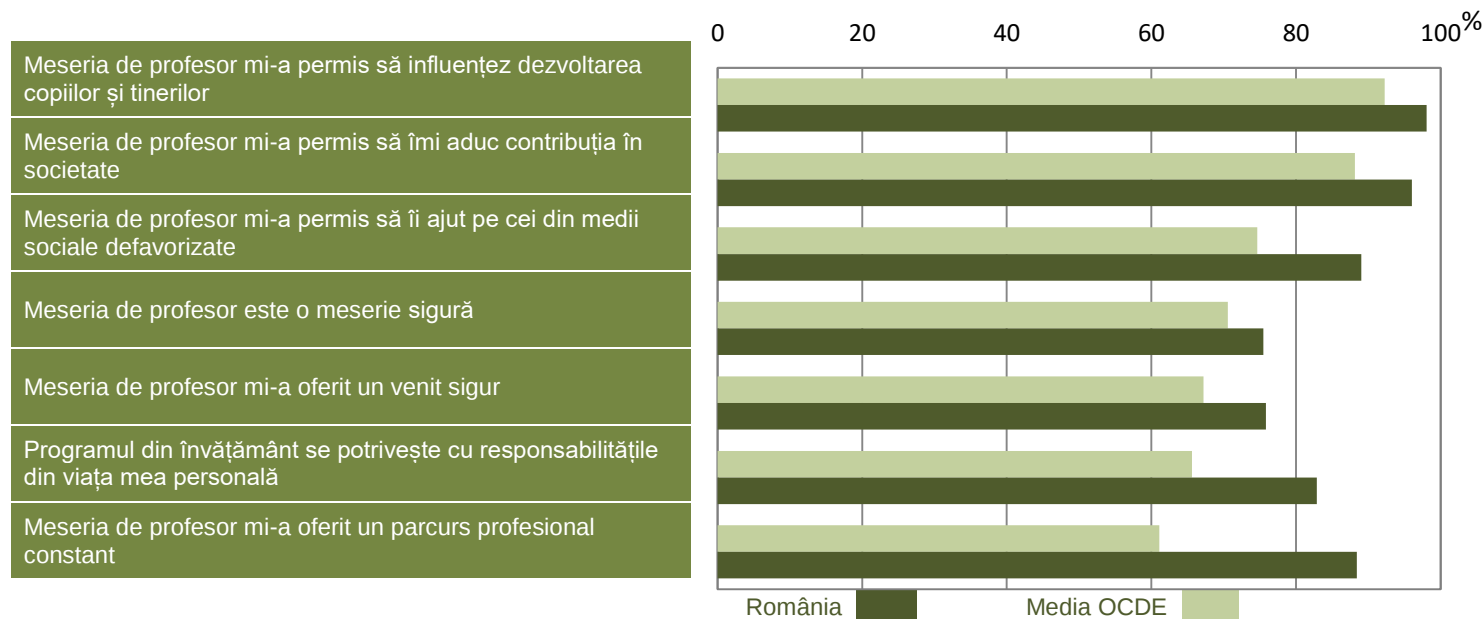


Cine sunt directorii, profesorii și elevii de astăzi?

- În țările și economiile OCDE care participă la TALIS, directorii sunt, în general, mai în vârstă decât profesorii, vârsta medie fiind de 52 de ani, în comparație cu 44 de ani pentru profesori. În România, vârsta medie a profesorilor este de 43 de ani, iar a directorilor unităților de învățământ gimnazial este de 46 de ani. Un procentaj de 26% dintre profesorii din România au vârsta de 50 de ani și peste (în medie la nivelul țărilor OCDE participante la TALIS, acest procentaj este de 34%). Aceasta înseamnă că, în următorii zece ani, România va trebui să înlocuiască aproximativ unul din patru profesori din totalul cadrelor didactice active. 9% dintre directorii unităților de învățământ din România care școlarizează nivel gimnazial au vârsta de 60 de ani și peste, comparativ cu 20%, media OCDE.
- În medie la nivelul țărilor OCDE, 68% dintre cadrele didactice din învățământul gimnazial sunt femeii, în timp ce doar 47% dintre directori sunt femeii. În România, 73% dintre cadrele didactice din învățământul gimnazial sunt femeii, iar proporția femeilor în rândul directorilor de unități de învățământ gimnazial este de 61%.
- Potrivit directorilor școlilor din țările OCDE participante la TALIS, incidentele legate de siguranța zilnică rămân ne semnificative în cea mai mare parte. Însă 14% dintre directorii școlilor raportează în continuare acte de intimidare sau de agresiune în rândul elevilor lor. În România, 13% dintre directorii unităților de învățământ gimnazial au declarat că incidente legate de intimidare sau de agresiune verbală între elevi au loc săptămânal, iar sub 2% dintre directori au declarat că se confruntă săptămânal cu incidente legate de rănirea fizică între elevi, intimidarea sau agresiunea verbală a profesorilor sau personalului.
- În medie, în țările și economiile OCDE din TALIS, doi din trei profesori declară că profesia didactică a fost prima lor alegere. În timp ce aproape 70% dintre femeii spun că profesia didactică este prima lor alegere, doar 59% dintre bărbații spun acest lucru.



Motivația de a deveni profesor (procentajul profesorilor din învățământul gimnazial care au indicat următoarele aspecte ca fiind importante pentru alegerea carierei didactice)



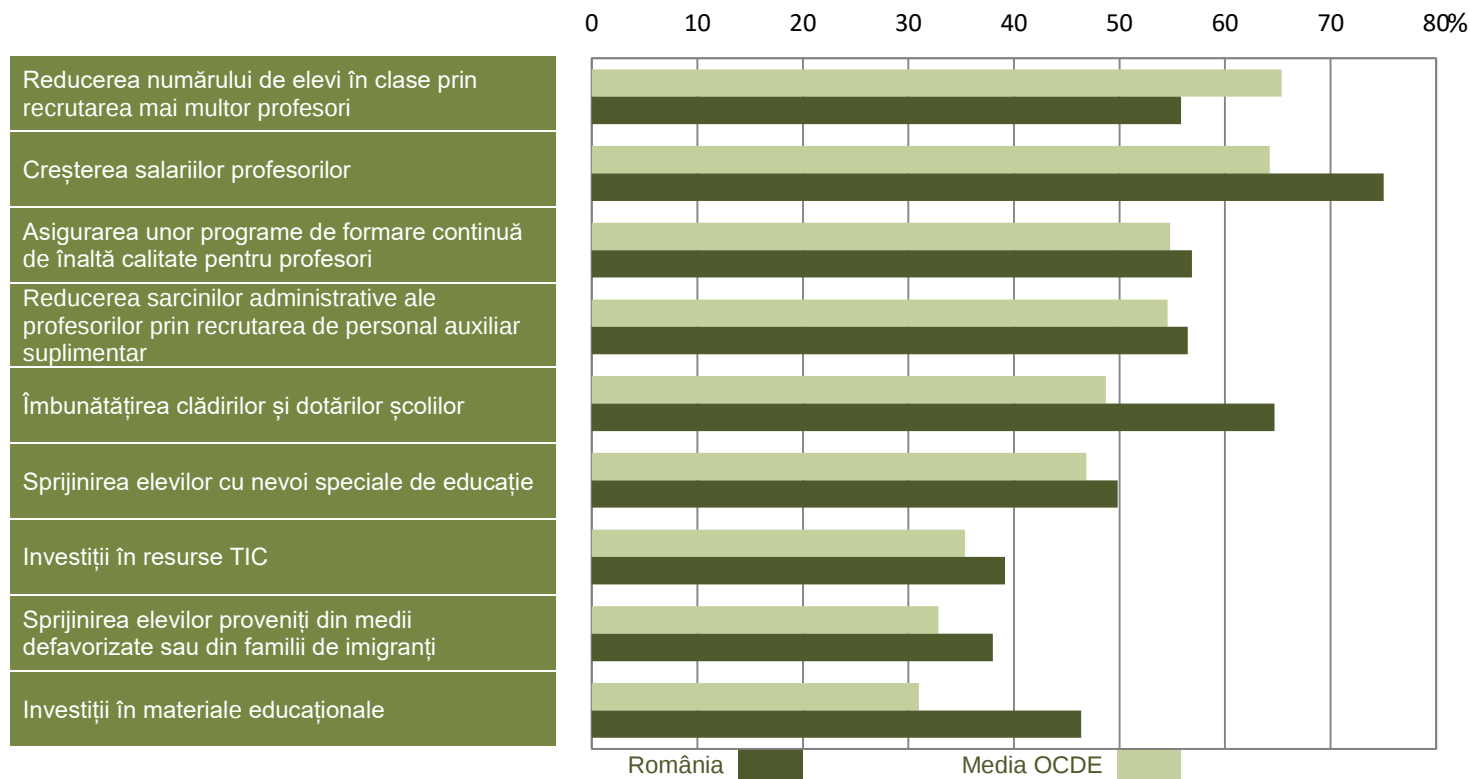
- În țările membre OCDE care au participat la TALIS, aproximativ 90% dintre cadrele didactice consideră oportunitatea de a influența dezvoltarea copiilor și de a contribui la societate ca o motivație majoră pentru alegerea carierei didactice. Doar aproximativ 65% dintre cadrele didactice raportează că pachetul financiar și condițiile de muncă ale profesiei didactice au fost importante pentru alegerea carierei. În România însă, 75% dintre profesori declară că venitul sigur a fost unul dintre motivele alegerii carierei didactice, iar peste 80% declară că un factor important în alegerea carierei a fost faptul că programul din învățământ se potrivește cu responsabilitățile din viața lor personală.

Mediul de învățare din școală

- Din perspectiva mediului de învățare din clasă, relațiile dintre elevi și profesori sunt pozitive în general, 97% dintre profesorii din România fiind de acord că elevii și profesorii de obicei relaționează bine (în medie, în țările și economiile OCDE care participă la TALIS, 95% dintre profesori sunt de părere că profesorii și elevii relaționează de obicei bine). Incidentele legate de siguranța zilnică rămân nesemnificative în cea mai mare parte. Totuși, 13% dintre directori raportează acte de intimidare sau de agresiune verbală între elevi, ceea ce nu este semnificativ diferit față de media OCDE (14%).
- Cele mai frecvente probleme de lipsă de resurse raportate de directorii școlilor gimnaziale din țările participante sunt: 1) lipsa de personal de sprijin; 2) lipsa profesorilor cu competențe de predare pentru elevii cu nevoi speciale; și 3) lipsa de timp pentru leadership (fiecare raportat de aproximativ o treime dintre directori). În România, principalele probleme semnalate de directori sunt: 1) echipamente digitale insuficiente sau necorespunzătoare (50% dintre directori); 2) lipsa profesorilor cu competențe de predare pentru elevi cu nevoi speciale (45% dintre directori); 3) spații de învățare insuficiente sau necorespunzătoare (44% dintre directori); 4) materiale didactice insuficiente sau necorespunzătoare (41% dintre directori).
- Prioritățile de intervenție politică pe care cadrele didactice din țările participante la TALIS le-au indicat cel mai frecvent ca fiind necesare sunt: 1) reducerea dimensiunilor clasei (raportată de 65% din cadrele didactice); 2) îmbunătățirea salariilor profesorilor (64%); 3) oferirea unei calificări profesionale de înaltă calitate pentru cadrele didactice (55%) și 4) reducerea sarcinii administrației cadrelor didactice (55%). În România, aceste priorități au fost, în ordine, următoarele: 1) Creșterea salariilor profesorilor (indicată de 75% dintre profesori); 2) Îmbunătățirea clădirilor și dotărilor școlilor (indicată de 65% dintre profesori); 3) Asigurarea unor programe de formare continuă de înaltă calitate pentru profesori, 4) Reducerea sarcinilor administrative ale profesorilor prin recrutarea de personal auxiliar suplimentar și 5) Reducerea numărului de elevi în clase prin recrutarea mai multor profesori. Fiecare dintre aceste ultime trei priorități a fost indicată de 55-56% dintre profesori.



Procentajul de profesori din învățământul gimnazial care au indicat următoarele măsuri prioritare:

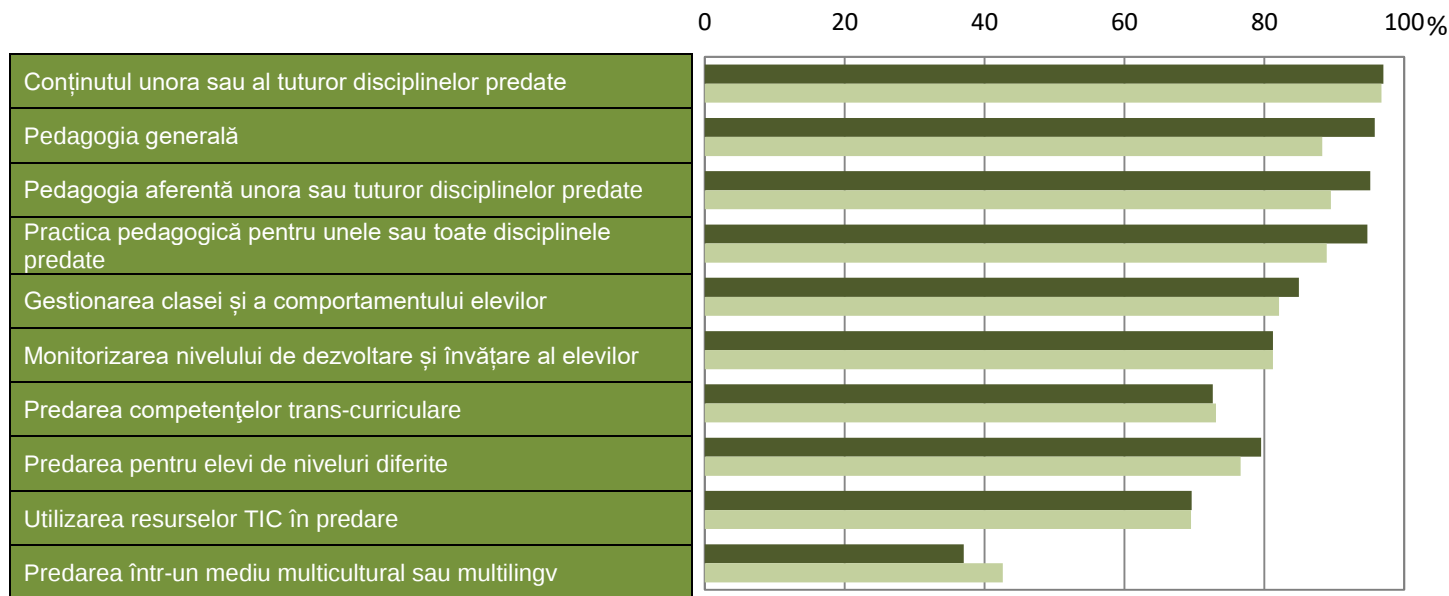


Cum sunt formați profesorii și directorii?

- Pe parcursul educației și formării inițiale, 91% dintre profesorii din România au fost instruiți în ceea ce privește conținutul disciplinei, pedagogia și practica la clasă – o pondere mai mare decât media țărilor și a economiilor OCDE participante la TALIS (79%). În România, 37% dintre profesori declară că au participat la un program formal sau informal de inițiere atunci când s-au alăturat școlii din care fac parte, comparativ cu 42% dintre profesorii din țările și economiile OCDE participante la TALIS.
- Formarea inițială a cadrelor didactice tinde să includă elemente privind comportamentul elevilor și managementul clasei (pentru 72% dintre profesorii din țările OCDE participante la TALIS, respectiv 85% pentru profesorii din România), monitorizarea dezvoltării și învățării elevilor (70% OCDE, 81% România), predarea abilităților trans-curriculare (65% OCDE, 72% România), predarea diferențiată (62% OCDE, 80% România) și utilizarea TIC pentru predare (56% OCDE, 70% România). În comparație, predarea într-un mediu multicultural sau multilingv (35% OCDE, 37% România) este mai rar inclusă ca element al educației formale sau al formării cadrelor didactice.
- Directorii unităților de învățământ gimnazial au, în medie, un nivel mai înalt de educație decât cadrele didactice. Spre exemplu, în țările OCDE participante la TALIS, 63% dintre directorii școlilor dețin o diplomă de masterat, în timp ce doar 44% dintre profesori dețin o astfel de diplomă (în România, aceste procentaje sunt de 52% pentru directorii unităților de învățământ gimnazial care dețin o diplomă de master, respectiv 36% în cazul profesorilor). Cu toate acestea, în țările OCDE participante la TALIS doar 54% dintre directori au absolvit un program sau un curs de management, înainte de a ocupa funcția de director, și un procentaj similar a finalizat un program sau un curs de formare în management pedagogic. În România, 72% dintre directori au finalizat un program sau un curs de management școlar sau de formare a directorilor, înainte de a prelua funcția de director, iar 74% au finalizat un program de formare sau un curs de management pedagogic, înainte de a prelua funcția de director.



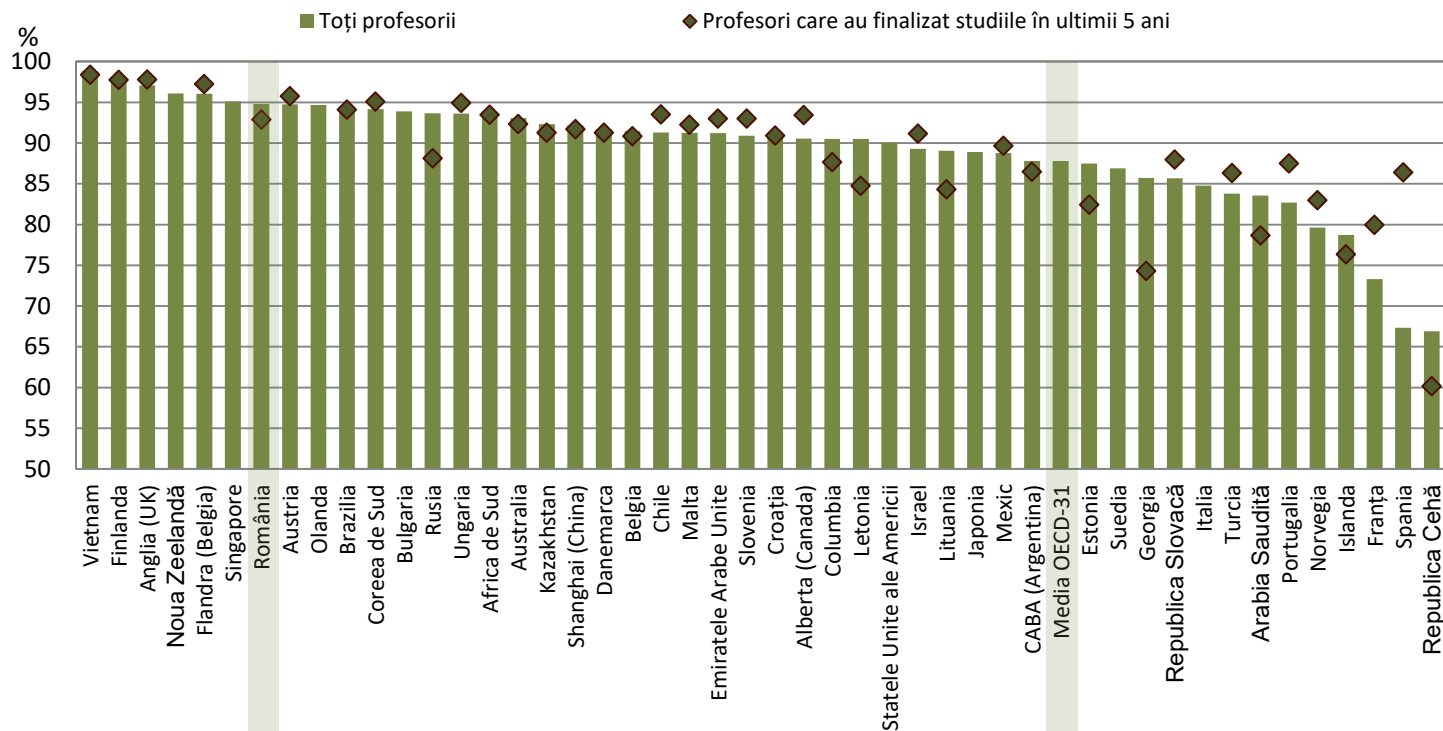
Procentajul profesorilor (din învățământul gimnazial din România) pentru care elemente precizate mai jos au fost incluse în cadrul studiilor și procentajul profesorilor care se simt „bine” sau „foarte bine” pregătiți pentru elemente precizate mai jos



Procentajul profesorilor (din învățământul gimnazial din România) pentru care elemente precizate au fost incluse în cadrul studiilor

Procentajul profesorilor (din învățământul gimnazial din România) care se simt „bine” sau „foarte bine” pregătiți pentru elementele precizate

Procentajul profesorilor din învățământul gimnazial pentru care practica pedagogică (pentru una sau toate disciplinele predate) a fost inclusă în cadrul studiilor



- În medie la nivelul țărilor OCDE participante la TALIS, doar 38% dintre profesori au participat la activități formale sau informale de inițiere la debutul carierei în învățământ (în România, acest procentaj este de 49%). Cu toate acestea, profesorii care au luat parte la un tip de activitate de inițiere tind să se simtă mai încrezători în abilitățile lor de predare și mai mulțumiți de locul de muncă.
- În timp ce directorii de unități de învățământ gimnazial consideră în general că mentoratul este important pentru munca profesorilor și pentru performanțele elevilor, doar 22% dintre profesorii începători au un mentor desemnat (atât în medie la nivelul țărilor OCDE participante la TALIS, cât și în România).
- Implicarea într-un tip de formare continuă este foarte obișnuită pentru profesorii și directorii din România, cu 89% dintre profesori (media OCDE este de 94%) și 97% dintre directori care au participat la cel puțin o activitate de dezvoltare profesională în anul anterior sondajului.
- Tipul de formare la care participă cadrele didactice și directorii diferă de la țară la țară. În medie la nivelul țărilor OCDE, doar 40% dintre cadrele didactice participă la formare bazată pe învățarea reciprocă și crearea de rețele, ceea ce este relativ modest în comparație cu o rată de participare de peste 70% la tipurile de formare în afara școlii, cum ar fi participarea la cursuri sau seminarii.
- Pentru profesorii din țările OCDE, unul dintre cele mai frecvente tipuri de dezvoltare profesională este participarea la cursuri și seminarii. În România 48% dintre profesori au participat în anul anterior desfășurării studiului la acest tip de formare, în vreme ce 62% dintre profesori au participat la formare bazată pe învățare reciprocă și pe coaching. Este interesant de notat faptul că, la nivelul OCDE, profesorii declară că dezvoltarea profesională bazată pe colaborare și abordările prin cooperare ale procesului de predare se află, pentru ei, printre cele având cel mai puternic impact în ceea ce privește activitatea de la catedră.

- Profesorii din România par a fi mulțumiți de formarea pe care au primit-o, de vreme ce 81% declară că a avut un impact pozitiv asupra practicilor de predare, o proporție care nu este semnificativ diferită de media țărilor și a economiilor OCDE participante la TALIS (82%). Este de asemenea adevărat că profesorii care declară că au participat la o formare cu un astfel de impact tind să afișeze niveluri mai ridicate de auto-eficacitate și de satisfacție profesională.
- Dar, potrivit profesorilor, unele domenii de dezvoltare profesională încă lipsesc. La nivelul OCDE dezvoltarea unor deprinderi TIC avansate reprezintă un domeniu în care profesorii declară că au nevoie de mai multă formare, alături de formarea pentru predarea în medii multiculturale/multilingve și de predarea pentru elevii cu nevoi speciale. Dintre aceste trei domenii, profesorii din România au declarat că au nevoie în mod deosebit de formare în ceea ce privește predarea pentru elevii cu nevoi speciale.

Furnizarea de oportunități pentru formarea continuă

- Profesorii care raportează participarea la cursuri pe care le percep ca având impact pozitiv au tendința să manifeste niveluri mai ridicate de auto-eficacitate și de satisfacție profesională. Mai mult, profesorii care participă la cursuri de formare axate pe predarea diferențiată au tendința de a raporta niveluri ridicate de auto-eficacitate în predarea în medii diverse (multiculturale sau multilingve). În plus, cadrele didactice care participă la formare axată pe implementarea practicilor pedagogice tind să raporteze o implementare mai frecventă a practicilor pedagogice eficiente.
- În România, procentajul profesorilor care au participat la cursuri de formare în ultimele 12 luni anterioare desfășurării studiului a fost de 89%, sub procentajul mediu la nivelul țărilor OCDE participante la TALIS, care a fost de 94%. Poate fi remarcat și faptul că (în România) procentajul profesorilor din orașe cu peste 100 000 de locuitori care au participat la cursuri de formare în ultimele 12 luni anterioare desfășurării studiului a fost de 94% (egal cu cel din OCDE), dar în mediul rural se înregistrează un procentaj de doar 86%, ceea ce face ca în România să se înregistreze cea mai mare diferență



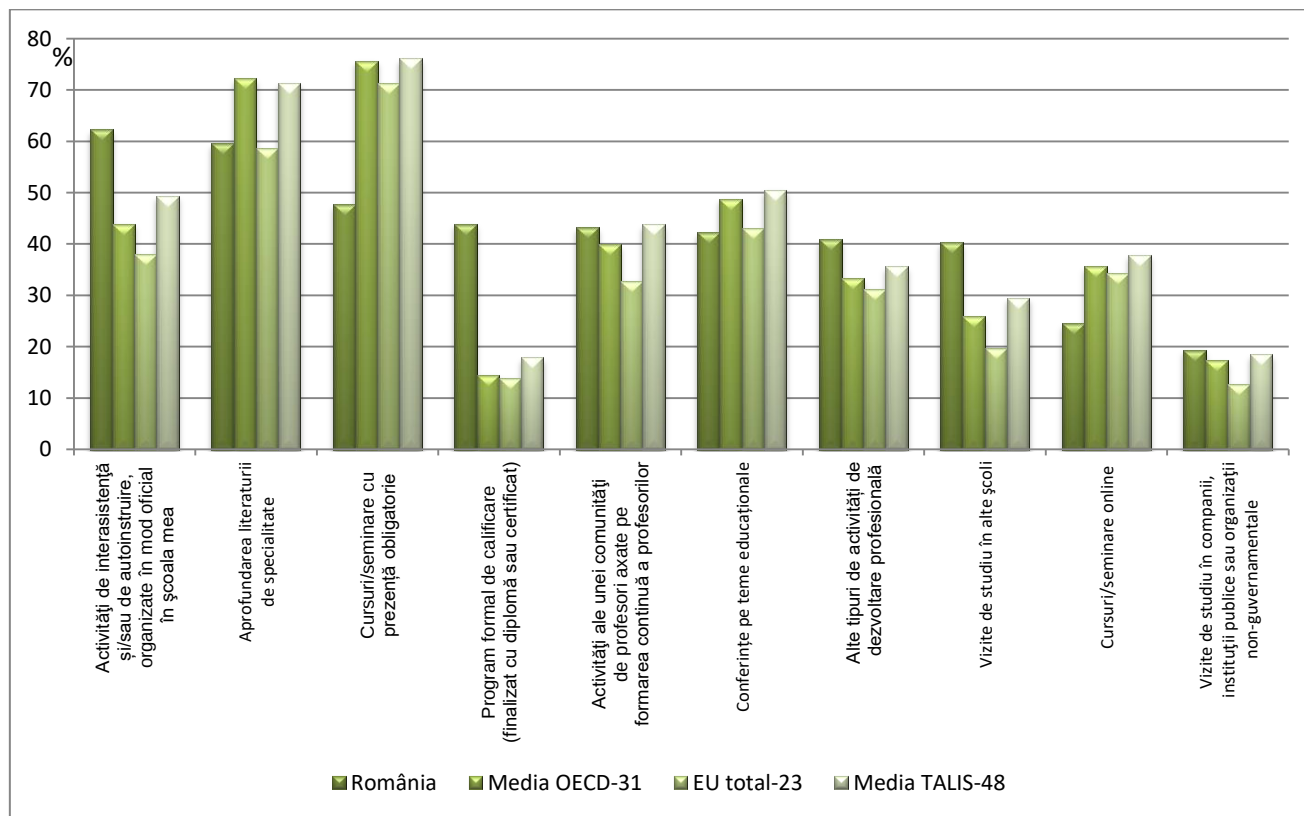
urban-rural dintre toate țările participante la TALIS. De asemenea, 87% dintre profesorii din școlile în care directorii au raportat că peste 30% dintre elevi provin din medii socio-economice dezavantajate au participat în ultimul an la cursuri de formare, comparativ cu 90% dintre profesori în cazul celorlalte școli.

- Deoarece mai mult de 70% dintre cadrele didactice participă deja la cursuri de formare bazate pe cunoașterea disciplinei predate și pe competențe pedagogice aferente disciplinei, nu există o nevoie deosebită de instruire de acest tip în țările OCDE și în economiile participante la TALIS. În schimb, un procentaj ridicat de cadre didactice raportează că au nevoie de formare în ceea ce privește competențele avansate în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC), metodele de predare în medii multiculturale/multilingve și metodele de predare pentru elevii cu nevoi speciale. Atât rata de participare cât și nevoia de formare în aceste domenii au crescut în ultimii cinci ani.

- Directorii din țările și economiile OCDE participante la TALIS raportează un interes deosebit pentru îmbunătățirea organizării activității școlare și a practicilor cadrelor didactice, mai mult de 70% dintre aceștia participând la formare în ceea ce privește managementul educațional și/sau pedagogic. Principalele nevoi de formare variază de la utilizarea datelor pentru a lua decizii în cunoștință de cauză la îmbunătățirea colaborării dintre profesori.

- Aproximativ jumătate dintre profesori și directori declară că participarea la activitățile de dezvoltare profesională este împiedicată de suprapunerea cu programul școlar și de lipsa de stimulente pentru a se angaja în aceste activități. Deși mecanismele de sprijin în unele țări și economii TALIS sunt asociate cu rate de participare mai mari, în alte țări, sprijinul pare încă insuficient.

Tipurile de formare profesională de care au beneficiat profesorii în ultimele 12 luni anterioare desfășurării studiului



Procentajul profesorilor care au declarat că resimt nevoia de formare în următoarele domenii:

